

Trailerudlejer havde overfor en transportør gyldigt fraskrevet sig ansvar for produktskade, som en udlejet trailer forvoldte på en sending medicin

Sø- og Handelsretten har i en nyligt afsagt dom fundet, at en trailerudlejers ansvarsfraskrivelse for følgetab, der var forårsaget af mangler ved en trailer, også indebar, at trailerudlejeren havde fraskrevet sig produktansvar. Derfor endte kun transportøren med at skulle udrede erstatning overfor vareinteressens. Dommen synes at adskille sig fra hidtidig praksis på området, herunder Højesterets afgørelse i den såkaldte Tjæreborg dom.

Sagens faktum

En parallelimportør af medicin ("importøren") instruerede en transportør i henhold til en eksisterende rammeaftale om at transportere medicin fra Trittau til Gøteborg. Transportøren havde lejet en køletrailer af en trailerudlejer ("udlejer"), der blev anvendt til transporten for at sikre en transport af medicinen på mellem +2 og +8 grader celsius. Grundet en defekt i trailerens påmonterende køleanlæg blev temperaturen ikke overholdt, og importøren måtte kassere medicinen. Importørens vareforsikringsselskab ("forsikringsselskabet"), der havde udbetalt erstatning til importøren anlagde sag mod henholdsvis transportøren og udlejer med påstande om betaling af medicinens værdi.

Forholdet mellem transportøren og forsikringsselskabet

I forholdet mellem transportøren og forsikringsselskabet fastslog retten, at fragtføreren var ansvarlig for skaden, jf. CMR-lovens § 24, stk. 1. På baggrund af hændelsesforløbet kunne transportøren tilmed ikke anvende CMR-lovens ansvarsbegrænsning over for forsikringsselskabet, da retten vurderede, at transportøren havde handlet groft uagtsomt, idet der ikke blev reageret forsvarligt på alarmer omkring temperaturen, jf. CMR-loven § 37.

Forholdet mellem forsikringsselskabet og udlejeren

Forsikringssselskabet havde gjort gældende, at udlejeren var erstatningsansvarlig for beskadigelse af medicinen i henhold til de retspraksisudviklede produktansvarsregler (RUP). Mere specifikt gjorde forsikringssselskabet gældende, at udlejeren var ansvarlig efter RUP's regler om mellemhandlerhæftelse - udlejeren var ikke selv producent af traileren. I overensstemmelse med praksis fandt retten, at udlejeren var mellemhandler i RUP's forstand, idet udlejer havde bragt traileren i omsætning ved at udleje den til transportøren. Retten fandt også, at traileren var defekt, idet køleenheden i traileren ved en fejl havde nedkølet medicinen for meget, og derved forårsaget skade på medicinen. Derfor fandt retten, at også udlejeren var erstatningsansvarlig iht. RUP for skaden på medicinen.

Forholdet med transportøren og udlejer

I forholdet mellem transportøren og udlejer var der uenighed om, hvem der i givet fald skulle betale erstatning til forsikringssselskabet. Transportøren havde nedlagt påstand om, at udlejeren skulle friholde transportøren en erstatning, som transportøren måtte blive pålagt at betale forsikringssselskabet, idet transportøren mente, at hovedårsagen til skaden skyldtes trailerens defekt.

Udlejeren havde omvendt nedlagt påstand om, at transportøren skulle friholde udlejer en erstatning, som udlejer måtte blive pålagt at betale forsikringssselskabet, idet udlejer mente, at udlejer overfor transportøren gyldigt havde fraskrevet sig sit ansvar for skaden på medicinen.

Ovenstående friholdelsesspørgsmål blev afgjort af en ansvarsfraskrivelse i lejeaftalen indgået mellem udlejer og transportøren. I lejeaftalens pkt. 9.3 fandtes en ansvarsfraskrivelse, hvoraf det fulgte, at udlejer ikke hæftede i forhold til transportøren for:

"(...) ethvert indirekte tab, følge- eller værditab forårsaget direkte eller indirekte af udstyret eller udstyrets utilstrækkelighed eller mangler ved udstyret (...)".

Retten kom frem til, at ansvarsfraskrivelsen var vedtaget, og at 9.3 var: *"... en gyldig ansvarsfraskrivelse for følgetab, der var forårsaget af mangler ved det af [udlejer] leverede udstyr"*. På denne baggrund fandt retten, (1) at udlejeren ikke skulle friholde transportøren for den erstatning, transportøren skulle betale til forsikringssselskabet (iht. CMR-loven) og (2), at transportøren skulle friholde udlejeren for det ansvar, som udlejeren var ifaldet overfor forsikringssselskabet (iht. RUP's regler om mellemhandlerhæftelse).

Det var derfor udelukkende transportøren, der endte med at udrede erstatning til forsikringssselskabet svarende til værdien af den beskadigede medicin.

NJORD Law Firms bemærkninger

For så vidt angår transportørens ansvar efter CMR-loven, herunder grov uagtsomhedsvurderingen, er afgørelsen på linje med tidligere praksis på området. Afgørelsen lader dog ikke til at være på linje med praksis på området fsva. ansvarsfraskrivelser for produktansvar.

Det følger af praksis fra Højesteret, at en aftalt ansvarsfraskrivelse i kontrakt normalt fortolkes indskrænkende og derfor ikke omfatter produktansvar (ansvar uden for kontrakt), hvis ikke produktansvar er direkte nævnt. Eks. følger det af Højesteretspraksis, at en ansvarsfraskrivelse for mangelsansvar (ansvar i kontrakt) ikke er tilstrækkeligt til at fraskrive sig et produktansvar. Bl.a. derfor indeholder AB18 og NL92 ansvarsfraskrivelser, der specifikt fraskriver produktansvar. Det er derfor interessant, at ansvarsfraskrivelsen i lejeaftalens pkt. 9.3 gyldigt fraskrev udlejers produktansvar. I U1999.255H (Medierørsdommen) var følgende ikke en ansvarsfraskrivelse for produktansvar: *"Alle andre krav, også erstatningskrav - ligegyldigt af hvilken retlig grund - er udelukket"*. Også i U2008.982H (Tjæreborg dommen), der blev påberåbt af transportøren i sagen, var følgende ansvarsfraskrivelse i ATB 93, stk. 2 heller ikke en ansvarsfraskrivelse for produktansvar: *"Entreprenøren hæfter ikke for driftstab, avancetab eller andet indirekte tab."*

Afgørelsen lader til at skabe usikkerhed, idet ansvarsfraskrivelsen synes at blive fortolket mindre indskrænkende end hidtidig praksis, og det kan ikke udelukkes, at afgørelsen kan få betydning fremover i lignende forhold mellem en transportør og en trailerudlejer. I bekræftende fald må transportøren forberede sig på ikke at kunne gøre regres/blive friholdt af udlejer for den erstatning, transportøren skal udrede til vareinteressenten iht. eks. CMR-loven, selvom hovedårsagen til skaden på varer er en defekt trailer, som udlejer er ansvarlig for iht. RUP. I sådanne tilfælde må transportøren i stedet søge friholdelse direkte fra den relevante producent iht. RUP's regler.

ULLA FABRICIUS
ADVOKAT (H), PARTNER

(+45) 77 40 10 12
UF@NJORDLAW.COM